

ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

«Τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν» (Β' Κορινθ. ιγ', 9)

«Λαθὼν ἐτέχθης ὑπὸ τὸ σπήλαιον»
(Ι. Πρόθεσις Ἱ. Μ. Ἀγ. Μηνᾶ)

Τεῦχος 85ον ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2025

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΦΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ
ΧΙΟΣ

Ὁ φιλόλογος Μητροπολίτης Χίου προσευχόμενος εἰς τόν
τάφον τοῦ φιλόλογου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ΑΝΘΙΜΟΥ (06.11.25)

Γ' Τερατικόν Συνέδριον Ἱ. Μ. Χίου (19.12.25)

Αριθμ. Πρωτ. 977

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ –
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΧΑΡΙΝ, ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι καί προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἀξιωθέντες καί πάλιν νά φθάσωμεν τήν μεγάλην ἐορτήν τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, δοξολογοῦμεν τήν «ἄφραστον καί ἀκατάληπτον συγκατάβασιν» Αὐτοῦ, τοῦ Σωτῆρος τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων καί Λυτρωτοῦ ἀπάσης τῆς κτίσεως ἐκ τῆς φθορᾶς, ἀναβοῶντες μετὰ τῶν Ἀγγέλων «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία»¹.

Ὁ Χριστός ἀπεκαλύφθη ὡς «Ἐμμανουήλ»², ὡς «Θεός μεθ' ἡμῶν» καί «ὑπέρ ἡμῶν», ὡς Θεός πλησίον ἐνός ἐκάστου ἐξ ἡμῶν, ὡς «καί ἡμῶν αὐτῶν συγγενέστερος»³. Ὁ «ὁμοούσιος» τῷ Θεῷ Πατρί προαιώνιος Λόγος, καθὼς ἐδογμάτισεν ἡ ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμένη Σύνοδος, ἡ 1700ῇ ἐπέτειος ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς ὁποίας ἐτιμήθη πρεπόντως ὑπὸ τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου κατὰ τό παριππεῦον ἔτος, «ὁμοιοῦται τῷ ἰδίῳ ποιήματι», σαρκωθείς ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καί Μαρίας τῆς Παρθένου, «ἵνα τοὺς ἀνθρώπους θεοὺς ἀποδείξῃ».

Τό Ἀπολυτίκιον τῶν Χριστουγέννων διακηρύσσει ὅτι ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ «ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τό φῶς τό τῆς γνώσεως», ἀπεκάλυψε τό «ὑπερβατικόν καί καθολικόν νόημα» τῆς ζωῆς καί τῆς ἱστορίας, τήν ἀλήθειαν, ὅτι μόνον ἡ χριστιανικὴ πίστις δύναται νά ἱκανοποιήσῃ πλήρως τὰς βαθυτέρας ἀναζητήσεις τοῦ νοός καί τήν δίψαν τῆς καρδίας, ὅτι «οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία»⁴ εἰ μὴ ἐν Χριστῷ. Ἐκτοτε, «ἡ γνῶσις», ἡτις «φυσιοῦ»⁵, κρίνεται ἐκ τοῦ Κυριακοῦ «Γνώσεσθε τήν ἀλήθειαν καί ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς»⁶.

Τό ὑπέρολογον γεγονός τῆς Ἐνσαρκώσεως βιοῦται καί ἐπαναλαμβάνεται πνευματικῶς εἰς τήν ζωὴν τῶν πιστῶν, τῶν ἀγαπώντων

- ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ -

τήν ἐπιφάνειαν τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ὅπως γράφει ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής, «Ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος ἐφάπαξ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς, αἰὶ γεννᾶται θέλων κατὰ πνεῦμα διὰ φιλανθρωπίαν τοῖς θέλουσι»⁷. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, ὁ ἐορτασμός τῶν Χριστουγέννων, τῆς Σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς κατὰ χάριν θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου, δὲν μᾶς στρέφει πρὸς ἓν γεγονὸς τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ μᾶς κατευθύνει πρὸς τὴν «μέλλουσαν πόλιν»⁸, πρὸς τὴν αἰώνιαν Βασιλείαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Εἰς ἓνα κόσμον, ὅπου ἤχουσι αἱ πολεμικαὶ ἰαχαὶ καὶ ἡ κλαγγὴ τῶν ὅπλων, διασαλπίζεται τὸ ἀγγελικὸν «ἐπὶ γῆς εἰρήνη», ἡ φωνὴ τοῦ Κυρίου μακαρίζει τοὺς «εἰρηνοποιούς» καὶ ἡ Ἁγία Ἐκκλησία Του δέεται εἰς τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν «ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν εἰρήνης» καὶ «ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου». Ἡ γνησία πίστις εἰς Θεὸν ζῶντα ἐνδυναμώνει τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν δικαιοσύνην, ἀκόμη καὶ ὅταν οὗτος εὕρισκεται ἐνώπιον ἀνυπερβλήτων, κατ' ἀνθρώπον, ἐμποδίων. Ὡς θεοκινήτως δηλοῦται εἰς τὸ Μήνυμα τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὴν πρώτην δεκαετηρίδα τῆς ὁποίας θὰ ἐορτάσωμεν κατὰ τὸ ἐπερχόμενον ἔτος, «τὸ λάδι τοῦ θρησκευτικοῦ βιώματος πρέπει νὰ χρησιμοποιεῖται γιὰ νὰ ἐπουλῶναι πληγές καὶ ὄχι γιὰ νὰ ἀναζωπυρῶναι τὴ φωτιά τῶν πολεμικῶν συρράξεων»⁹.

Τὸ Εὐαγγέλιον τῆς εἰρήνης ἀφορᾷ ἐξόχως εἰς ἡμᾶς τοὺς Χριστιανούς. Θεωροῦμεν ἀνεπίτρεπτον τὴν ἀδιαφορίαν διὰ τὴν διάσπασιν τῆς Χριστιανοσύνης, ἰδίως ὅταν αὕτη συνοδεύεται ἀπὸ φονταμενταλισμὸν καὶ ρητὴν ἀπόρριψιν τῶν διαχριστιανικῶν διαλόγων, οἱ ὅποιοι ἔχουν τελικὸν σκοπὸν τὴν ὑπέρβασιν τῆς διαίρεσεως καὶ τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἐνότητος. Τὸ χρέος τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν χριστιανικὴν ἐνότητα εἶναι ἀδιαπραγμάτευτον. Εἰς τὴν νέαν γενεάν τῶν Χριστιανῶν ἀνήκει ἡ εὐθύνη τῆς συνεχίσεως τῶν προσπαθειῶν τῶν πρωτεργατῶν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ τῆς δικαιοσεως τῶν ὁραμάτων καὶ τῶν μόχθων των.

Ἀνήκομεν εἰς τὸν Χριστόν, ὁ ὁποῖος εἶναι «ἡ εἰρήνη ἡμῶν»¹⁰ καὶ ἡ «πεπληρωμένη χαρὰ» εἰς τὴν ζωὴν μας, ἡ «εὐδοκία», ἡ πηγάζουσα ἐκ τῆς βεβαιότητος ὅτι «ἦλθεν ἡ ἀλήθεια» καὶ «παρέδραμεν ἡ σκιά», ὅτι ἡ ἀγάπη εἶναι ἰσχυροτέρα ἀπὸ τὸ μῖσος καὶ ἡ ζωὴ ἰσχυροτέρα ἀπὸ τὸν θάνατον, ὅτι τὸ κακὸν δὲν ἔχει τὸν τελευταῖον λόγον εἰς τὴν ζωὴν τοῦ κόσμου, τὴν ὁποίαν κατευθύνει ὁ Χριστός, ὁ «χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτός καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας»¹¹. Αὕτη ἡ πίστις πρέπει νὰ διαλάμπῃ καὶ νὰ ἀποκαλύπτεται εἰς τὸν τρόπον μετὰ τὸν ὁποῖον τιμῶμεν τὰ Χριστοῦγεννα καὶ τὰς ἄλλας ἐκκλησιαστικὰς ἐορτάς. Ὁ θεοτερπὴς ἐορτασμός ἐκ μέρους τῶν πιστῶν

ὀφείλει νά μαρτυρῇ τήν μεταμορφωτικήν δύναμιν τῆς εἰς Χριστόν πίστεως διὰ τήν ζωὴν μας, νά εἶναι καιρός εὐδοκίας καί πνευματικῆς εὐφροσύνης, βιώσεως ἐκείνης τῆς ἀνεκλαλήτου «μεγάλης χαρᾶς»¹², ἡ ὁποία εἶναι «συνώνυμος τοῦ Εὐαγγελίου».

Ἰερώτατοι καί Θεοφιλέστατοι ἀδελφοί καί ἀγαπητά τέκνα,

Κατά τό ἔτος 2026, ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία τιμᾷ τήν συμπλήρωσιν 1400 ἐτῶν ἀπό τῆς 7ης Αὐγούστου 626, ὅτε ἐψάλη «ὀρθοστάδην» ὁ Ἀκάθιστος Ὑμνος, κατὰ τήν Ἱεράν Ἀγρυπνίαν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῆς Παναγίας Βλαχερνῶν, εἰς ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης πρὸς τήν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, διὰ τήν διάσωσιν τῆς Πόλεως ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς ἐχθρῶν δυσμενῶν. Ἐπὶ τῇ ἱστορικῇ ταύτῃ ἐπετείῳ, ἡ Ἐπετηρίς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τοῦ ἔτους 2026 ἀφιεροῦται εἰς τήν ἀνάμνησιν τοῦ σημαντικοῦ τούτου γεγονότος διὰ τήν Παράδοσιν καί τήν ταυτότητά μας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀδιασπᾶστος καί βαθέως συνυφασμένοι μέ τήν τιμὴν πρὸς τήν ἀειμακάριστον καί παναμώμητον Μητέρα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν καί Ὑπέρομαχον Στρατηγόν τοῦ Γένους.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, κλίνοντες τό γόνυ ἐνώπιον τῆς Βρεφοκρατούσης Μαριάμ καί προσκυνοῦντες τόν τήν ἡμετέραν μορφήν ἀναλαβόντα Θεόν Λόγον, εὐχόμεθα εἰς πάντας ὑμᾶς εὐλογημένον τό Ἅγιον Δωδεκαήμερον, καλλίκαρπον δέ ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς καί πλήρη θείων δωρημάτων τόν νέον ἐνιαυτόν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου, Ὡς πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καί προσκύνησις, νῦν καί αἰεὶ καί εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν!

Χριστούγεννα 2025

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

1. Λουκ. β', 14.

2. Ματθ. α', 23.

3. Νικολάου Καβάσιλα, *Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς*, ΣΤ', PG 150, 660.

4. Πράξ. δ', 12.

5. Πρβλ. Α' Κορ. η', 1.

6. Ἰωάν. η', 32.

7. Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, *Κεφάλαια διάφορα θεολογικά τε καί οἰκονομικά*, Ι, η', PG 90, 1181.

8. Ἐβρ. ιγ', 14.

9. Μήνυμα τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τόν Ὁρθόδοξο λαό καί κάθε ἄνθρωπο καλῆς θελήσεως, § 4.

10. Ἐφεσ. β', 14.

11. Ἐβρ. ιγ', 8.

12. Πρβλ. Λουκ. β', 10.

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ
ΑΡ. 87

Πρός
Τόν Ἱερόν Κλήρον
καί τόν εὐσεβῆ λαόν
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως

*«Καὶ σὺ Βηθλεέμ, γῆ Ἰούδα,
οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα·
ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος,
ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ.» (Ματθ. Β' 6)*

Χριστιανοί μου!

Εἰς τὴν ἐναγώνιον προσδοκίαν πάντων τῶν ἐθνῶν, διὰ τὸν ἐρχομὸν τοῦ Μεσσίας ὀκτῶ αἰῶνες πρὸ τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ, ὁ προφήτης Μιχαίας ἀναφέρεται συγκεκριμένως εἰς τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, ἢ ὁποία θὰ κατασταθῇ τόπος τῆς Γεννήσεως τοῦ Θεανθρώπου «Καὶ σύ, Βηθλεέμ, οἶκος τοῦ Ἐφραθά, ὀλιγοστός εἶ τοῦ εἶναι ἐν χιλιάσιν Ἰούδα· ἐκ σοῦ μοι ἐξελεύσεται τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα ἐν τῷ Ἰσραήλ» (Μιχ. ε, 1).

Ἡ Βηθλεέμ, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα σημαίνει «οἶκος ἄρτου», ἔνεκα τοῦ περιορισμένου ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων τῆς δέν ἡδύνατο νά συγκαταριθμηθῇ μεταξύ

τῶν ἀξιολόγων πόλεων τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰούδα, ἐν τούτοις δέν θά παραμείνη εἰς τήν ἄσημον ταύτην θέσιν, ἀλλά διά τῆς εἰς αὐτήν γεννήσεως τοῦ Μεσσίου θά καταστῇ γνωστή καί ἔνδοξος, ὡς προσφυῶς παρατηροῦν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας Κύριλλος Ἀλεξανδρείας καί Θεοδώρητος Κύρου· «Ἄλλ' εἰ καί ὀλίγοι παντελῶς οἱ σε κατοικοῦντες, καί νεμόμενοι, σύ γενήσῃ τροφός, καί κληθήσῃ πόλις τοῦ βασιλεύσαντος ἐπὶ τόν Ἰσραήλ, καί οὔτι πού πάντως τῶν ἐξ αἵματος Ἰσραήλ· ἀλλά καί τῶν ἐν ἐπαγγελίαις προεπηγγελμένων τῷ Ἀβραάμ» (Κύριλλος Ἀλεξανδρείας), «Μή ἀποβλέψῃς, φησὶν, εἰς τήν βραχύτητα τῶν ἐνοικούντων, ὦ Βηθλεέμ· ἔχεις γάρ ἀφορμήν εἰς περιφάνειαν, οἷαν οὐδεμία πόλις τῶν ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν σοί γάρ κατά σάρκα τεχθήσεται ὁ πρό αἰώνων ἐκ τοῦ Πατρός γεννηθείς» (Θεοδώρητος Κύρου).

Εἰς τήν ἐκουσίαν ἐνανθρώπισίν Του ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ ἐφάπτεται τῆς ἐννοίας τοῦ ἐλαχίστου, ὁ «Ὑψηλός Θεός ἐπὶ γῆς ἐφάνη ταπεινός ἄνθρωπος».

Ἐνσαρκώνεται ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ ἐλαχίστου αὐτοῦ πλανήτου τοῦ ἀπεράντου σύμπαντος, προκειμένου νὰ ἀναστήσῃ ὅλους ἡμᾶς εἰς τήν ἀτελεύτητον Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν.

Ἐγεννήθη εἰς τήν Βηθλεέμ, τήν ἐλαχίστην πολίχνην, προκειμένου νὰ ἀναγεννήσῃ ὅλους ἡμᾶς εἰς τὸ πολίτευμα, τὸ ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχον.

Ανεκλίθη εἰς τὴν ἐλαχίστην φάτνην τῶν ἀλόγων ζώων, προκειμένου νὰ ἀναπαύσῃ ὅλους ἡμᾶς ἐντὸς τῆς προσηλωμένης ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ θείας ἀγκάλης.

Προσεκυνήθη ὑπὸ τῶν ἐλαχίστων ποιμένων, προκειμένου ὡς Καλὸς Ποιμὴν νὰ ἀναζητήσῃ καὶ νὰ εὕρῃ ὅλους ἡμᾶς εἰς τοὺς κρημνούς καὶ τὰς ἀκάνθας καὶ νὰ ἐπαναγάγῃ εἰς τὴν μάνδραν τοῦ Θεοῦ, προκειμένου νὰ γένῃ μία ποίμνη, ὅλη ἡ ἀνθρωπότης, εἷς ποιμήν, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ἐθεσεν ὡς κριτήριον τῆς σωτηρίας τὴν συμπαράστασιν εἰς τὸν ἐλάχιστον ἀδελφόν Του, τὸν πεινῶντα, τὸν γυμνόν, τὸν ἀσθενῆ, τὸν ξένον, τὸν πεφυλακισμένον, προκειμένου νὰ εὐεργετήσῃ τὸν ἐλάχιστον πάντων, δηλαδή τὸν ἔσω τῆς καρδίας μας ἄνθρωπον, τρέφων διὰ τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματός Του, ἐνδύων μὲ χιτῶνα φωτεινόν, τὴν στολὴν τὴν πρώτην, θεραπεύων ἐκ τῶν πολλῶν ἁμαρτιῶν ἐξαιτίας τῶν ὁποίων ἀσθενεῖ τὸ σῶμα καὶ ἡ ψυχὴ, φιλοξενῶν εἰς τὸ πανδοχεῖον τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐλευθερῶν ἐκ τῶν δεσμῶν τῆς ἁμαρτίας.

Αὐτὴν τὴν κίνησιν πρὸς τὸ ἐλάχιστον ζητεῖ καὶ ἀπὸ ἡμᾶς διὰ τῆς Γεννήσεώς Του. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ζητεῖ ταπείνωσιν, κένωσιν, ὑπομονήν, ἀνοχήν, ἀμνησικακίαν, μακροθυμίαν.

Ζητεῖ συμπράσασιν εἰς τοὺς ἐλαχίστους κοινωνικῶς (τοὺς καταφρονεμένους) ἢ ὑλικῶς (τοὺς πτωχοὺς), ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐλαχίστους πνευματικῶς, τοὺς πλουσίους, οἱ ὅποιοι ἔχουν πτωχείαν πίστεως, τοὺς σοφοὺς, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἀμάθειαν ἀληθείας, τοὺς δυνατοὺς, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἀδυναμίαν ἀγιότητος. Ἐκαστος ἄνθρωπος εἶναι ἐλάχιστος ἐνώπιον τοῦ μεγαλοπρεποῦς καὶ παντοδυνάμου Θεοῦ καὶ ἔχει τὴν ἀνάγκην τῆς διακονίας μας εἰς τὸν τομέα τοῦ ἐλλείμματός του.

Χριστιανοί μου!

Αὐτός εἶναι ἓνας θεῖος, καὶ συγχρόνως διαφορετικός, πρωτότυπος τρόπος νὰ ἐορτάσωμεν Χριστούγεννα, νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν Χριστὸν εἰς τὴν πορείαν πρὸς τὸ ἐλάχιστον. Καὶ ἀπὸ τὴν διακονίαν τοῦ ἐλαχίστου νὰ ἀξιωθῶμεν νὰ ψαύσωμεν τὸ πανυπερμέγιστον, τὸν ἴδιον τὸν Θεόν.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 2025

ΜΕΤΑ ΠΑΤΡΙΚΩΝ ΕΥΧΩΝ

+ Ο ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ ΜΑΡΚΟΣ

Ε Γ Κ Υ Κ Λ Ι Ο Σ ΑΡ. 86

Πρός

Τόν Ἱερὸν Κλήρον

τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως

Ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ ἔχει ὡς βάση τὰ δόγματα τῆς πίστεως. Ὅλη ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ στηρίζεται στίς δογματικές ἀλήθειες, καί μάλιστα τῆς θεολογίας, ἀνθρωπολογίας, σωτηριολογίας, ἐκκλησιολογίας, μυστηριολογίας καί ἐσχατολογίας.

Ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ προϋποθέτει τὴν ὕπαρξη τοῦ Θεοῦ, καί μάλιστα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποίου τό δεύτερο πρόσωπο, ὁ Υἱὸς καί Λόγος τοῦ Θεοῦ, σαρκοῦται, ἀποθνήσκει ἐπάνω στόν Σταυρό, ἀνασταίνεται ἐκ τῶν νεκρῶν, καί προσφέρει τὴν σωτηρία στόν ἄνθρωπο τόν πεπτωκότα ἀπό τὴν ἁμαρτία τῶν πρωτοπλάστων. Αὐτός καλεῖται ἐλεύθερα διὰ τῆς πίστεως νά ἀποδεχθεῖ τὴν σωτηρία, νά εἰσέλθει μέ τό μυστήριο τοῦ Βαπτίσματος στήν Ἐκκλησία, νά ἐνδυθεῖ τόν Χριστό, νά ζήσει τὴν ἐν Χριστῷ ζωή. Ἡ πορεία κάθε πιστοῦ στήν ἐν Χριστῷ ζωή, καί μάλιστα τὴν σύμφωνη πρός τό πρότυπον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ Χριστῷ ζωή, εἶναι συνυφασμένη μέ τὴν Θεία Χάρη, ἡ ὁποία προσφέρεται μέσα στήν Ἐκκλησία ὑπό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διὰ τῶν μυστηρίων, καί ἐνισχύει τόν ἀγωνιζόμενο πιστό στήν ἐπιτέλεση τῶν θείων ἐντολῶν καί στήν ἀντιμετώπιση, μέ τίς πρεσβεῖες τῆς Θεοτόκου καί τῶν Ἀγίων καί τὴν προστασία τῶν ἁγίων Ἀγγέλων, τῶν ἐνεργειῶν τοῦ πονηροῦ, πού ὠθοῦν στήν παράβαση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ. Μέ ἄλλα λόγια, ἡ ὅλη ἐν Χριστῷ καί κατὰ Χριστόν ζωή τοῦ πιστοῦ ἔχει ὡς βάση τίς δογματικές ἀλήθειες τῆς πίστεως.

Πολλοὶ ἄνθρωποι στίς ἡμέρες μας ἀδιαφοροῦν γιὰ τὰ δόγματα τῆς πίστεως, ἀλλά καί ἐκεῖνοι, πού ἐνδιαφέρονται, παραθεωροῦν τὴν σωτηριολογικὴ σημασία τους. Ἡ παραπλάνηση ὡς πρός τὴν σημασία τῆς ἀκριβείας τῶν δογμάτων εἶναι δυνατό νά ἐπιφέρει σύγχυση στήν πίστη. Ὁ κίνδυνος καθίσταται ἐντονώτερος ἐξαιτίας καί τῶν

προπαγανδιστικῶν ἐνεργειῶν πολλῶν ἑτεροδόξων καί ἑτεροθρήσκων τάσεων διαχριστιανικοῦ καί διαθρησκευτικοῦ χαρακτήρος, ἀλλά καί ποικιλωνύμων αἱρέσεων καί παραθρησκευτικῶν κινήσεων.

Ἡ ἐναγώνιος ποιμαντική μέριμνά μας, μᾶς ὀδηγεῖ στήν διοργάνωση τοῦ Γ' **Ἱερατικοῦ Συνεδρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν**, τό ὁποῖο θά πραγματοποιηθεῖ, μέ τήν Χάρη τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, τήν Παρασκευή 19 Δεκεμβρίου 2025 στό **Κουκουνάρειο Πνευματικό Ἐνοριακό Κέντρο τοῦ Ἱεροῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Λατομιτίσσης** μέ γενικό θέμα: **«Ὁριοθέτησις Ὁρθοδόξου Πίστεως: Δοξασίες καί Κακοδοξίες»** κατά τό ἀκόλουθο πρόγραμμα:

Ὡρα 07.00' Ὁρθρος καί Θεία Λειτουργία εἰς τόν Ἱερόν Ναόν Κοιμήσεως Θεοτόκου Λατομιτίσσης Χίου.

Ὡρα 10.30' Ἐναρκτήριος Ἀκολουθία.

Ὡρα 10.45' Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν κ. Μᾶρκος.

Θέμα: «Καί πᾶν πνεῦμα ὃ μή ὁμολογεῖ τόν Ἰησοῦν Χριστόν ἐν σαρκί ἐληλυθότα, ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔστι» (Α' Ἰωάννου, δ' 3).

Ὡρα 11.00' Αἵδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος κ. Δημήτριος Γεόμελος.

Θέμα: «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά».

Ὡρα 11.15' Αἵδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος κ. Δημήτριος Φώτης.

Θέμα: «Παραθρησκευτικές ομάδες ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ».

Ὡρα 11.30' Ἐλλογιμώτατος Θεολόγος κ. Βασίλειος Ἀραπατσάνης.

Θέμα: «Πεντηκοστιανοί - Εὐαγγελικοί».

Σᾶς προτρέπουμε, λοιπόν, νά **προσέλθετε καί νά συμμετάσχετε** στό ἐν λόγῳ Γ' **Ἱερατικό Συνέδριο**, ἐπικαλούμεθα γιά ὅλους τοὺς Κληρικούς μας τήν Χάρη τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ καί διατελοῦμε μέ πατρικές εὐχές.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

+ Ο ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ ΜΑΡΚΟΣ

- ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ -

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δ/νσις: Ἰωάννου Γενναδίου 14 - 115 21, Ἀθήναι
Τηλ. 210-7272.204, Fax 210-7272.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 5521
Αριθ.
Διεκπ. 2934

Αθήνησι τῇ 18ῃ Δεκεμβρίου 2025

Πρός
τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην
Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν κ. Μάρκον
Εἰς Χίον

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Συνοδικῇ Ἀποφάσει, ληφθεῖσα ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 9ης μηνός Δεκεμβρίου ἐ.ἔ., γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος, ἐν τῇ ῥηθείᾳ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς, ἐνημερωθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 666/12.11.2025 Ἐκθέσεως τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων, περὶ τῆς πραγματοποιηθείσης ἐν Κατερίνῃ, ἀπὸ 4ης ἕως 6ης Νοεμβρίου ἐ.ἔ., «ΛΕ΄ Πανορθόδοξον Συνδιασκέψεως Ἐντεταλμένων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων διὰ θέματα αἵρέσεων καὶ παραθρησκείας», ἐχούσης ὡς θέμα: «Νεοπαγανισμός. Ὅψεις καὶ πρακτικαί», ἐγνω ἐκφράσαι πρὸς ὑμᾶς τὰς ὀλοθύμους Αὐτῆς εὐχαριστηρίους καὶ συγχαρητηρίους εὐχὰς καὶ προσήσεις διὰ πάνθ' ὅσα συνεβάλετε, διὰ τῆς ὑμετέρας περισπουδάστου εἰσηγήσεως, θέμα ἐχούσης: «Ἡ πρόσληψη τῆς ἐλληνικῆς παιδείας στό Βυζάντιο», εἰς τὴν ἐπιτυχή διεξαγωγὴν τῆς ὡς εἴρηται Συνδιασκέψεως.

Ἐπὶ δέ τούτοις, κατασπαζόμενοι τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἐν Κυρίῳ διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

Ἀθῆνα Θεοδοῦς Β', Πρόεδρος,

Ο Αεχιγραμματοεὺς

+ Ο Δεκάθετος Ἰωάννης
+ Ο Σκιάθου Ἰωάννης

Κοινοποιήσις

Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων

**Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ κ. ΜΑΡΚΟΣ
ΟΜΙΛΗΤΗΣ ΣΕ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ**

Κατά τις εργασίες της ΛΕ' Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων διά θέματα Αἱρέσεων καί Παραθρησκείας, μέ θέμα «Νεοπαγανισμός: Ὅψεις καί πρακτικά», πού ἔλαβε χώρα στήν Κατερίνη Πιερίας (4 - 6 Νοεμβρίου), μεταξύ τῶν εἰσηγητῶν ἦταν καί ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνούσσων κ. Μᾶρκος, ὁ ὁποῖος εἰσηγήθηκε ἐπισημονικῶς τό θέμα: «Ἡ πρόσληψη τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας στό Βυζάντιο».

Συγκεκριμένως τήν Τετάρτη 5 Νοεμβρίου, κατά τις εργασίες τῆς «ΛΕ' Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέματα αἱρέσεων καί παραθρησκείας, πραγματοποιήθηκαν τέσσερις εἰσηγήσεις.

Ὁ πρῶτος εἰσηγητής τῆς ἡμέρας ἦταν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος μέ θέμα: «Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἔναντι τῆς εἰδωλολατρίας». Ὁ Σεβασμιώτατος στήν εἰσήγησή του ἀνέπτυξε διεξοδικά πῶς οἱ Ἅγιοι ὅλων τῶν ἐποχῶν, Προφῆτες, Ἀπόστολοι καί Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ἀντιτάχθηκαν στό φαινόμενο τῆς εἰδωλολατρίας. Ἐπεσήμανε ὅτι ἡ λατρεία εἰδώλων, ψευδῶν νοητῶν ὄντων καί ἡ θεοποίηση τῆς κτίσης εἶναι καρπός τοῦ σκοτισμοῦ τοῦ ἀνθρώπινου νοῦ, ὁ ὁποῖος, ἀπομακρυνόμενος ἀπό τό φῶς τῆς γνώσης τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ὁδηγεῖται στήν πλάνη καί

τήν αὐτοειδωλοποίηση. Ἐπιπρόσθετα ἐπeseήμανε ὅτι ὑπάρχει καί μιὰ σύγχρονη μορφή νεοειδωλολατρίας, ὁ φετιχισμός, ἀπό τόν ὁποῖο οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί πρέπει νά προφυλάσσονται ἐντός τῆς Ἐκκλησίας διά τῶν Μυστηρίων, τῆς ἄσκησης, τῆς κάθαρσης, τοῦ φωτισμοῦ καί τῆς θέωσης.

Ὁ δεύτερος εἰσηγητής τῆς ἡμέρας ἦταν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν κ. Μᾶρκος μέ θέμα εἰσήγησης: «Ἡ πρόσληψη τῆς ἐλληνικῆς παιδείας στό Βυζάντιο». Στήν εἰσήγησή του κατέδειξε κἀνοντας χρήση πλήθους ἱστορικῶν μαρτυριῶν, πῶς τό Βυζάντιο προσέλαβε, διαφύλαξε καί μετέδωσε περαιτέρω τήν παιδεία τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος, χωρίς νά υἱοθετήσῃ τίς θρησκευτικές της δοξασίες. Στό γεγονός αὐτό καθοριστική ὑπῆρξε ἡ συμβολή Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, Ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων, πλήθους κληρικῶν καί μοναχῶν καί ἑνός μεγάλου ἀριθμοῦ λαϊκῶν βυζαντινῶν λογίων. Οἱ νεοπαγανιστικοί ἰσχυρισμοί πού παρουσιάζουν τό Βυζάντιο, ὡς δῆθεν πολέμιο τῆς ἀρχαίας κλασικῆς παιδείας εἶναι ἱστορικά ἀτεκμηρίωτοι καί ἀποτελοῦν ἔκφραση ἰδεολογικοῦ φανατισμοῦ.

Ὁ Φιλόλογος Ἱεράρχης ἀνέφερε ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὁμιλώντας στήν Ἀθήνα, χρησιμοποίησε στοιχεῖα τῆς στωϊκῆς φιλοσοφίας γιά νά τοὺς φανερώσῃ τόν ἀληθινό Θεό. Ἀκολουθώντας αὐτό τό παράδειγμα πλήθος βυζαντινῶν λογίων προσέλαβε τήν ἐλληνική παιδεία, τήν ἀποκαθῆρε ἀπό τά εἰδωλολατρικά στοιχεῖα, τά ὁποῖα εἶχαν ἤδη ἀπορρίψει καί οἱ ἀρχαῖοι σοφοί (Σωκράτης, Ξενοφάνης, Εὐριπίδης κ.ἄ.), καί τήν διεφύλαξε γιά νά τήν παραδώσῃ στοὺς ἐπιγενεστέρους, ὥστε δικαίως νά δυνάμεθα νά

ὑποστηρίζουμε ὅτι τό ΒΥΖΑΝΤΙΟ ὑπῆρξε ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ.

Μεταξύ αὐτῶν συναριθμοῦνται καί ἐκκλησιαστικοί ἄνδρες, πολλοί δέ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Σεβασμιώτατος ἀνέφερε μεταξύ ἄλλων τόν Μ. Βασίλειο, τόν Γρηγόριο Θεολόγο, τόν Γρηγόριο Νύσσης, τόν Ἰσίδωρο Πηλουσιώτη, τόν Ἰωάννη Δαμασκηνό, τόν Θεόδωρο Στουδίτη, τόν Ἰωσήφ Ὑμνογράφο, τόν Γεώργιο Πισσίδη, τόν Ἰωάννη Μαυρόποδα, τόν Μιχαήλ Ψελλό, τόν Καισαρείας Ἀρέθα, τόν Εὐστάθιο Θεσσαλονίκης, τήν Ἄννα Κομνηνή κ.ἄ..

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Σεβασμιώτατος ἀπήντησε σέ ἐρωτήσεις Συνέδρων, Ἀρχιερέων καί Καθηγητῶν Πανεπιστημίου. Ἄπαντες ἱκανοποιήθηκαν γιά τό ὑψηλό θεολογικό επίπεδο, τήν ἐπιστημονική τεκμηρίωση καί κυρίως, τό πλούσιο περιεχόμενο τῆς ὁμιλίας, τήν ὁποία ὁ Σεβασμιώτατος ἔκανε ΠΡΟΣ ΔΟΞΑΝ ΘΕΟΥ.

Ἐπίσης ὁ Σεβασμιώτατος προήδρευσε κατά τίς ἐργασίες τῆς τρίτης συνεδρίας.

Ὁ τρίτος εἰσηγητής, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κίτρους, Κατερίνης καί Πλαταμῶνος κ. Γεώργιος, ἀνέλυσε τό θέμα: «Τό Συνοδικό τῆς Ὁρθοδοξίας: Λειτουργική χρήση καί τά ἀναθέματα κατά τῶν “ἐλλήνων”». Στήν εἰσήγησή του παρουσίασε τήν ἱστορική ἐξέλιξη καί τή σπουδαιότητα τοῦ Συνοδικοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας στήν Ὁρθόδοξη λατρεία. Στό δεύτερο μέρος κατέδειξε ὅτι οἱ ἀναφορές περί «ἐλλήνων» πού περιλαμβάνονται σέ αὐτό δέν ἔχουν ἐθνικό ἢ πολιτιστικό περιεχόμενο ὅπως ἀρέσκονται νά τόν παρουσιάζουν οἱ νεοπαγανιστικές κινήσεις, ἀλλά σαφῶς θρησκευτικό, δηλώνοντας τούς ὁπαδούς τῆς ἀρχαίας θρησκείας. Οἱ ἰσχυρισμοί τῶν νεοπαγανιστῶν περί τοῦ

Συνοδικοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας, ὡς δῆθεν ἱστορικῆς μαρτυρίας κατά τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τυγχάνουν ὄχι μόνον ἀνιστόρητοι ἀλλά ἀποτελοῦν ἔκφραση προπαγάνδας κατά τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ τέταρτος εἰσηγητής, ἦταν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαρίσης καί Τυρνάβου κ. Ἱερώνυμος μέ θέμα: «Ὁ Ἰουλιανός ὁ Παραβάτης στή συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας, βάσει τῶν ἔργων τῶν Ἁγίων Πατέρων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καί Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας». Ὁ Σεβασμιώτατος μέ συστηματική ἀνάλυση τῶν εἰδικῶν ἔργων τῶν Ἁγίων Πατέρων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καί Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, πού ἀφοροῦν στό πρόσωπο τοῦ Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτη, ἀνέδειξε τίς βασικές θέσεις, τοὺς τρόπους καί τά χαρακτηριστικά τῆς πολεμικῆς του κατά τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τόνισε ὅτι καί οἱ δύο Πατέρες, ἐκφράζοντας τό ἐκκλησιαστικό φρόνημα, ἀντιμετώπισαν σέ θεολογικό καί φιλοσοφικό ἐπίπεδο τό σύνολο τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ Ἰουλιανοῦ καί ἀνέδειξαν ὅτι οὐσιαστικές θρησκευτικές ἐπιλογές του σχετίζονταν μέ τήν υἱοθεσία ἐκδοχῶν τοῦ θρησκευτικοῦ συγκρητισμοῦ τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων.

Κατά τή διάρκεια τῆς ἀπογευματινῆς συνεδρίας πραγματοποιήθηκαν δύο εἰσηγήσεις. Ἡ πρώτη ἀπό τόν Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερο π. Κυριακό Τσουρό, Γραμματέα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν αἵρέσεων, μέ θέμα: «Τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ στόν Ἑλληνικό Νεοπαγανισμό». Ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος ἐπεσήμανε ὅτι: «Στά ἑλληνικά "νεοπαγανιστικά" κινήματα συναντᾶμε ποικιλία τοποθετήσεων ἔναντι τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ: Ὁ Ἰησοῦς Χριστός παρουσιάζεται ὡς ἱστορικό πρόσωπο, ὡς μυθική καί συμβολική ὄντοτητα, ὡς Ἑσσαῖος,

(συνέχεια εἰς σελ. 19)

Ἡ Ἱερά Εἰκὼν Παναγίας Παγούσαιναις εἰς Ἱ. Μητρ. Ναὸν Χίου (11.11.25)

Ἐκκλησία καί Θάλασσα (Σπουδασταὶ ΑΕΝ Μηχανικῶν Χίου) (10.11.25)

Έορτή Αγ. Βαρβάρας, Προστάτιδος Πυροβολικοῦ (04.12.25)

Σύλλογος Ίεροψαλτῶν Ἱ. Μ. Χίου ΡΩΜΑΝΟΣ Ο ΜΕΛΩΔΟΣ (17.12.25)

Χριστουγεννιάτικη Έορτή Κατηχητικών Ί. Μ. Χίου (21.12.25)

Έορτή Αγ. Νεκταρίου, Προστάτου Διδασκάλων τής Χίου (09.11.25)

Αί σημαίαι τῶν Γ' Δημοτικοῦ Ἀγ. Μάρκου Βροντάδου, Γυμνασίου Βροντάδου καί
Λυκείου Βροντάδου καί ὁ τρίς Σημαιοφόρος (1977, 1980, 1983)
Σεβ. Χίου κ. Μᾶρκος (23.11.25)

Μαθηταί Γ' Δημ. Σχολείου Ἀγ. Μάρκου Βροντάδου
εἰς ἑορτήν Ἀγ. Ἀγγελῆ (03.12.25)

(συνέχεια εκ σελ. 14)

σοφιστής και ως Έλληνας πού ονομαζόταν Ίάσων Πανδίδας. Για άλλους ήταν ένας από τους "θεούς" του "αρχαιοελληνικού πανθέου", και τον ταυτίζουν με τον Όρφέα, τον Διόνυσο, τον Δία, τον Όσιρι, τον Προμηθέα και τον Απολλώνιο Τυανέα. Ισχυρίζονται επίσης ότι ταξίδεψε στις Ίνδιες, στην Αίγυπτο, στην Ελλάδα, ακόμη και στην Αγγλία. Ο π. Κυριακός ολοκλήρωσε την εισήγησή του υπογραμμίζοντας ότι ο Ίησους Χριστός των ελληνικών νεοπαγανιστικών ομάδων και ρευμάτων δεν είναι και δεν έχει ουδεμία σχέση με τον Ίησού Χριστό των Ευαγγελίων.

Η δεύτερη απογευματινή εισήγηση ήταν από τον θεολόγο κ. Λάμπρο Σκόντζο, με θέμα: «Αρχαιοελληνική κριτική της αρχαίας θρησκείας και η αποσιώπησή της από τους Νεοπαγανιστές». Ο εισηγητής αναφέρθηκε συστηματικά στην αποσιώπηση από τις νεοπαγανιστικές κινήσεις της κριτικής, πού η αρχαία ελληνική θρησκεία κατά την ιστορική της εξέλιξη υπέστη ήδη από τους αρχαίους σοφούς λόγω νοσηρών φαινομένων αλλά και τη μετάλλαξη πού είχε υποστεί στους ελληνιστικούς χρόνους. Έπεσήμανε επίσης ότι η προσπάθεια σήμερα των νεοπαγανιστών να αναβιώσουν την αρχαιοελληνική θρησκεία, αναδεικνύει μιά κραυγαλέα αντίφαση, καθώς επιχειρώντας να επαναφέρουν την «πατρώα» θρησκεία στη λαϊκή της μορφή, έρχονται σε αντίθεση με τους σοφούς της ελληνικής αρχαιότητας, τους οποίους επιλεκτικά επικαλούνται.

Η απογευματινή συνεδρία ολοκληρώθηκε με τις παρεμβάσεις των έντεταλμένων των Ίερων Μητροπόλεων για θέματα συναφούς ποιμαντικής μέριμνας στις κατά τόπους Ίερές Μητροπόλεις.

**ΛΕ΄ ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΩΝ
ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΙΕΡΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ
ΔΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΙΑΣ
(Κατερίνη, 4-6/11/2025)
ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ**

Ἡ ΛΕ΄ Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέματα Αἵρέσεων καί Παραθρησκείας, πού πραγματοποιήθηκε ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου τοῦ Β΄, στήν Κατερίνη, ἀπό 4 ἕως 6 Νοεμβρίου 2025, μέ τήν φιλόξενη φροντίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κίτρους καί Κατερίνης καί ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ, μέ θέμα: «*Νεοπαγανισμός: Ὅψεις καί πρακτικά*», μετά ἀπό ἐκτενῆ συζήτηση ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων, ἐνέκρινε ὁμοφώνως τά ἀκόλουθα Πορίσματα:

1. Ἡ ἀρχαία ἑλληνική θρησκεία, ἡ ἀκριβέστερα τό πλέγμα τῶν λατρευτικῶν ἀντιλήψεων, δοξασιῶν καί τελετουργικῶν πρακτικῶν τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου, συνιστᾷ ἓνα ἀπό τά πλέον πολυσύνθετα καί πολυδιάστατα φαινόμενα τῆς ἀρχαιότητος. Πρόκειται γιά ἓνα δυναμικό σύστημα νοηματοδοτήσεων, ἐντός τοῦ ὁποίου συμπλέκονται τό θεῖο, ὁ κόσμος καί ὁ ἄνθρωπος.

2. Τά κύρια χαρακτηριστικά τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς θρησκείας- ὁ πολυθεϊσμός, ἡ κοσμική εὐσέβεια, ἡ ἀναλογική σχέση ἀνθρώπου καί θεοῦ, ἡ ἱερότητα τοῦ φυσικοῦ κόσμου, ἡ τελετουργική συμμετοχή καί τό μέτρο ὡς κανονιστική ἀρχή- ἀναδύονται ἐκ νέου στήν σύγχρονη ἐποχή ὡς συμβολικά ἀντίβαρα ἀπέναντι στόν ὀρθολογισμό καί τήν τεχνοκρατία. Ἡ οὐσιαστική κατανόηση τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ θρησκευτικοῦ φαινομένου προϋποθέτει τή διάκριση μεταξύ τῆς ἱστορικῶς προσδιορισμένης παράδοσης ἀπό τίς σύγχρονες ἐρμηνευτικές ἀνακατασκευές πού ἐπιχειροῦν οἱ νεοπαγανιστικές κινήσεις. Ἡ ἀπουσία αὐτῆς τῆς διάκρισης στό νεοπαγανιστικό χῶρο ἔχει ἀποτέλεσμα αὐτό νά ὀδηγεῖ σέ ἰδεολογικά φορτισμένες ἢ ἱστορικά ἀσύμβατες ἀναγνώσεις.

3. Τά νεοπαγανιστικά κινήματα στήν Ἑλλάδα, παρά τόν δηλωμένο στόχο τους νά «ἀναβιώσουν» τήν ἀρχαία ἑλληνική θρησκεία, ἀγνοοῦν οὐσιωδῶς τά θεμελιώδη χαρακτηριστικά της. Οἱ ἀπόπειρες ἀναβίωσης πού ἐπιχειροῦν στηρίζονται σέ αὐθαίρετες ἐπιλογές συμβόλων, τελετῶν καί ἀντιλήψεων, οἱ ὁποῖες ἀντανάκλουν περισσότερο τίς ἰδεολογικές τους

φαντασιώσεις. Έτσι, αντί νά ανασυστήσουν τήν ἀρχαία θρησκεία, καταλήγουν νά παράγουν κακέκτυπα καί συχνά γραφικά ὑποκατάστατά της.

4. Οἱ ἅγιοι ὅλων τῶν ἐποχῶν – Προφῆτες, Ἀπόστολοι, καί οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας – ἀντιτάχθηκαν μέ δύναμη στήν εἰδωλολατρία, τόσο ὡς θρησκεία, ὅσο καί ὡς πρακτική πού θεοποιεῖ τά δημιουργήματα: ἀντικείμενα, ζῶα, πουλιά, ἀνθρώπινου νοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπομακρυνόμενος ἀπό τό φῶς τῆς γνώσης τοῦ ζῶντος Θεοῦ, μετά τήν πτώση, ὁδηγεῖται στήν πλάνη καί τήν αὐτοειδωλοποίηση.

5. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας διδάσκουν ὅτι ἡ ρίζα κάθε μορφῆς εἰδωλολατρίας εἶναι ἡ ἀπομάκρυνση τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τόν ζωντανό Θεό, ἡ ἀπώλεια τῆς κοινωνίας μαζί Του, καί ἡ ἀντικατάσταση τοῦ ζῶντος τοῦ Θεοῦ ἀπό ψεύτικες εἰκόνες τοῦ ἴδιου τοῦ ἀνθρώπινου «ἐγώ». Έτσι, ὁ ἄνθρωπος, ἀντί νά ἔχει τήν καρδιά τοῦ στραμμένη πρὸς τόν Δημιουργό, στρέφεται πρὸς τήν αὐτοειδωλολατρία· λατρεύει τόν ἑαυτό του, τά πάθη του καί τή φαντασία του.

6. Ἐπίσης, στά νεώτερα χρόνια συναντοῦμε παντοῦ μία ἄλλη ἐκδοχή σύγχρονης εἰδωλολατρίας, ἡ ὁποία ἐπηρεάζει πολλούς ἀνθρώπους. Αὕτη εἶναι ἕνας σύγχρονος φετιχισμός, δηλαδή ἡ ἀπόδοση σέ ἄψυχα ἀντικείμενα ὑπερφυσικῶν ιδιοτήτων. Οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί πρέπει νά συνδέονται μέ τόν ζῶντα Χριστό μέσα στήν Ἐκκλησία, διά τῶν Μυστηρίων καί τῆς ἄσκησης, διά τῆς καθάρσεως, τοῦ φωτισμοῦ καί τῆς θεώσεως, ὥστε νά μὴν ἐπηρεάζονται ἀπό τόν σύγχρονο φετιχισμό.

7. Ἡ δημιουργική σύνθεση ἀνάμεσα στόν ἐλληνικό λόγο καί τή χριστιανική διδασκαλία, ἐκφράστηκε ἤδη ἀπό τόν Ἀπόστολο Παῦλο στόν λόγο του στήν Πνύκα. Μέσα σέ αὐτό τό πνεῦμα, τό Χριστιανικό Βυζάντιο ἀξιοποίησε τήν παιδεία τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος καί στάθηκε ὁ θεματοφύλακας καί συνεχιστής της. Οἱ Βυζαντινοί λόγιοι, ἔχοντας ἐπίγνωση τῆς ἀξίας τῶν ἀρχαίων συγγραμμάτων, τά μελέτησαν, τά ἀντέγραψαν καί τά διέσωσαν γιά τίς ἐπόμενες γενιές, χωρίς νά υἱοθετήσουν τίς παλαιές θρησκευτικές δοξασίες, οἱ ὁποῖες ἤδη εἶχαν δεχθεῖ κριτική ἀπό σοφούς τῆς ἀρχαιότητος.

8. Ἡ συμβολή τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά καί ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων ὑπῆρξε καθοριστική σέ αὐτή τή διαδικασία. Ἀντιπροσωπευτικά παραδείγματα ἀποτελοῦν ὁ Μέγας Βασίλειος, ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ὁ Γρηγόριος Νύσσης, ὁ Ἰωάννης Δαμασκηνός, ὁ Μέγας Φώτιος, ὁ Ἀρέθας Καισαρείας, ὁ Ἰωάννης Μαυρόποδας, ὁ Εὐστάθιος Θεσσαλονίκης καί ὁ Γρηγόριος Παλαμᾶς. Στούς ἀνωτέρω

πρέπει νά προστεθοῦν καί ἕνας μέγας ἀριθμός κληρικῶν, μοναχῶν, καί λαϊκῶν βυζαντινῶν λογίων πού συνδύασαν τή χριστιανική πίστη μέ τήν ἀρχαιοελληνική παιδεία. Μέσα ἀπό τά ἔργα καί τή διδασκαλία τους, ἡ παιδεία τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος, ὅχι μόνο διασώθηκε, ἀλλά ἀνανεώθηκε καί ἀπέκτησε νέα διάσταση, ὑπηρετώντας πλέον ἕναν ὑψηλότερο σκοπό: τή μόρφωση τοῦ ἀνθρώπου «κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ».

9. Τό Συνοδικό τῆς Ὁρθοδοξίας ἀποτελεῖ κείμενο θεμελιώδους σημασίας γιά τήν Ὁρθόδοξη πίστη καί συνείδηση, πού ἔχει ἐνταχθεῖ στή λειτουργική ζωή τῆς Ἐκκλησίας. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνεται στό λειτουργικό βιβλίο τοῦ Τριωδίου καί ἐντάσσεται στόν ἐορτασμό τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, καθὼς ἀναγινώσκεται κατὰ τή λιτανεία τῶν ἱερῶν εἰκόνων.

10. Οἱ ὅροι «Ἕλληνας/ες», πού ἀναφέρονται στό Συνοδικόν τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀφοροῦν στήν υἱοθέτηση ἀρχαίων θρησκευτικῶν δοξασιῶν ἀπό τόν φιλόσοφο Ἰωάννη Ἰταλό καί κάποιους μαθητές του σέ συγκεκριμένη ἱστορική περίοδο τοῦ Βυζαντίου, ἀσύμβατων μέ τή χριστιανική πίστη, καί ὅχι τόν ἴδιο τόν ἀρχαῖο ἐλληνικό πολιτισμό, τίς ἐπιστῆμες ἢ τά γράμματα. Σχετίζονται ἐπίσης μέ τό γεγονός ὅτι οἱ ἐν λόγω ὅροι εἶχαν σαφῶς θρησκευτικό χαρακτήρα, ὅχι ἐθνικοπολιτιστικό, ταυτιζόμενοι μέ τόν ὅρο «εἰδωλολάτρης», κάτι πού ἐπιβεβαιώνεται καί ἀπό παγανιστές συγγραφεῖς (π.χ. Ζώσιμος, Νέα Ἱστορία 5, 20). Ἡ ἐπίκληση τοῦ Συνοδικοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας ἀπό τόν νεοπαγανιστικό χῶρο φανερώνει ἐκ μέρους τους ἐσφαλμένη νοηματοδότηση τοῦ ὅρου «Ἕλληνας/ες», ἔλλειψη ἱστορικής τεκμηρίωσης καί σαφῶς προπαγανιστικούς σκοπούς.

11. Ὁ Ἰουλιανός ὁ Παραβάτης, προσπαθώντας νά περιορίσει τόν Χριστιανισμό, ἐπανέφερε τοὺς διωγμούς καί ἐπιτέθηκε στήν χριστιανική πίστη μέσῳ εἰρωνικῶν συγγραμμάτων. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ἂν καί ἀναγνώρισε κάποια ἀπό τά καλά στοιχεῖα τῆς διοίκησής του, καταδίκασε τήν προσπάθειά του νά ἀναβιώσει τήν εἰδωλολατρία καί νά περιθωριοποιήσει τοὺς χριστιανούς μέ τόν παντοειδῆ ἐξοβελισμό τους ἀπό τήν κοινωνία καί τήν πρόσβασή τους στήν ἐλληνική παιδεία. Ὑποστήριξε ὅτι ὁ αὐτοκράτορας Ἰουλιανός, ἐπηρεασμένος ἀπό τόν νεοπλατωνικό μυστικισμό καί ἀνατολικές δοξασίες, ἀπομακρύνθηκε ἀπό τή γνήσια ἐλληνική παιδεία. Μέ τή ρητορική του δύναμη, ὁ Γρηγόριος Θεολόγος ἀντιτάχθηκε στίς πολιτικές του καί, μετὰ τόν θάνατό του, ἔγραψε τοὺς «Στηλιτευτικούς λόγους» γιά νά ἀντικρούσει τήν ἀπόπειρα θεοποίησής του.

12. Ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας συνέχισε τόν ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ παγανισμοῦ τῆς ἐποχῆς του, συγγράφοντας ἐκτενῆ ἀντιρρητική

πραγματεία, όπου συστηματικά ανασκευάζει τις θέσεις και τις πρακτικές του Ίουλιανού. Παραθέτει έκτενῃ ἀποσπάσματα ἀπό τό ἔργο του, ὥστε νά ἐπιτυγχάνεται ὁλοκληρωμένη εἰκόνα καί ἀκριβῆς ἀπάντηση. Ἀπό τά παρατιθέμενα κείμενα ἀντλοῦμε σαφῆ γνώση γιά βασικές ἀντιχριστιανικές ἀπόψεις τοῦ Ίουλιανού, ὁ ὁποῖος ὑποστήριζε, μεταξύ τῶν ἄλλων, ὅτι οἱ χριστιανοί δέν ἀποτελοῦν ἐνιαῖο ἔθνος καί λειτουργοῦν παρασιτικά ἀνάμεσα στά ἄλλα. Ἡ παρουσία τους, κατὰ τόν Ίουλιανό, προσβάλλει τοὺς θεοὺς-προστάτες τῶν ἐθνῶν, καί ἔτσι ἀρνεῖται τό δικαίωμά τους νά ὑπάρχουν. Ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας ἀντικρούει τόν λόγο του, ὃχι μόνο φιλοσοφικά, ἀλλά καί θεολογικά, ἀνατρέποντας τό σύνολο τῶν επιχειρημάτων του.

13. Στό πλαίσιο τῶν σύγχρονων ἐλληνικῶν νεοπαγανιστικῶν κινήματων ὁ Χριστός παρουσιάζεται ἄλλοτε ὡς ἱστορικό πρόσωπο, ἄλλοτε ὡς μυθική συμβολική μορφή, ἄλλοτε ὡς Ἑσσαῖος, ὡς σοφιστής, ἢ ἀκόμη καί ὡς Ἑλληνας, μέ τό ὄνομα Ἰάσων Πανδίδας. Σέ ἄλλες περιπτώσεις ἐντάσσεται στό πλαίσιο τοῦ ἀρχαιοελληνικοῦ πανθέου καί θεωρεῖται ὡς ἐκδήλωση ἢ μορφή θεοτήτων, ὅπως τοῦ Ὁρφέα, τοῦ Διονύσου, τοῦ Δία, τοῦ Ὁσίρη, τοῦ Προμηθέα ἢ καί τοῦ Ἀπολλώνιου τοῦ Τυανέα. Ἐπιπλέον, τοῦ ἀποδίδονται φανταστικά ταξίδια στήν Ἰνδία, στήν Αἴγυπτο, στήν Ἑλλάδα, ἀκόμη καί στήν Ἀγγλία, συνθέτοντας ἔτσι ἓνα σύνολο ἀνιστόρητων κατασκευῶν.

14. Ὁ Χριστός τῶν Εὐαγγελίων ἀποτελεῖ πραγματικό, ἱστορικά μαρτυρημένο πρόσωπο, τό ὁποῖο δέν μπορεῖ νά ταυτιστεῖ μέ τίς φανταστικές, μυθολογικές ἢ συμβολικές μορφές πού προτείνουν οἱ διάφορες νεοπαγανιστικές κινήσεις ἢ μέ τίς λεγόμενες «χριστικές καταστάσεις». Ἡ μαρτυρία τῆς Ἀγίας Γραφῆς εἶναι σαφῆς καί ἀδιαμφισβήτητη: «γεννηθέντος ἐν Βηθλεέμ τῆς Ἰουδαίας, ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως» (Ματθ. 2,1). Καί αὕτη ἡ εὐαγγελική ἀναφορά θεμελιώνει τήν ἱστορικότητα τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ ὡς τοῦ Ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ Λόγου, ὁ ὁποῖος εἰσῆλθε στήν ἱστορία γιά τή σωτηρία τῶν ἀνθρώπων.

15. Ἡ ἀρχαιοελληνική θρησκεία, κυρίως στή λαϊκή της μορφή τοῦ δωδεκάθεου, διατήρησε ἔντονα τά μυθολογικά της στοιχεῖα. Οἱ θεοί, μέ ἀνθρωπομορφικά χαρακτηριστικά, ἀνθρώπινα πάθη καί ἐπιλήψεις συμπεριφορῆς συνδέονταν ἄμεσα μέ τίς μυθολογικές ἀφηγήσεις καί τίς λατρευτικές πρακτικές της. Αὐτές οἱ δοξασίες περί τῶν θεῶν προκάλεσαν τήν κριτική ἀρχαίων φιλοσόφων, οἱ ὁποῖοι πρότειναν διαφορετικές ἀντιλήψεις γιά τή φύση τοῦ θείου.

16. Ἡ ἀρχαιοελληνική θρησκεία, ἐπηρεασμένη ἀπὸ τὴ φιλοσοφική κριτική, τίς ἱστορικές ἐξελίξεις καὶ ἐσωτερικές ἀντιφάσεις, ὁδηγήθηκε σέ παρακμὴ κατὰ τὴν ἑλληνιστική καὶ ρωμαϊκὴ ἐποχὴ (π.χ. θρησκευτικός συγκρητισμός, θεουργία, μαγεία, ἀποθέωση αὐτοκρατόρων). Τὰ σύγχρονα νεοπαγανιστικά κινήματα πού ἐπιχειροῦν τὴν ἀναβίωσή της παρουσιάζουν ἀντιφάσεις, καθὼς συχνά ἀποσιωποῦν ἀρνητικά γεγονότα καὶ τὴν κριτικὴ τῶν ἰδίων τῶν ἀρχαίων στοχαστῶν.

17. Ἀπὸ ὀρθόδοξη ποιμαντικὴ σκοπιὰ, τὸ φαινόμενο τοῦ Νεοπαγανισμοῦ ἀπαιτεῖ διάκριση καὶ ποιμαντικὴ εὐαισθησία. Ὁ ποιμένας πρέπει νὰ προσφέρει μία ὑπεύθυνη καὶ τεκμηριωμένη ἀπάντηση, θεμελιωμένη στὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια, νὰ ἀποκαλύψει τὴν ἀσυνέπεια καὶ τὴν προπαγανδιστικὴ φύση τῶν νεοπαγανιστικῶν ἰσχυρισμῶν, οἱ ὅποιοι ἐπιχειροῦν νὰ διαστρεβλώσουν τὸ παρελθόν καὶ νὰ ὑποκαταστήσουν τὴν ἀλήθεια μέ ἀνιστόρητες προσεγγίσεις. Ἀντὶ τῆς λατρείας τῆς κτίσης ἢ τῆς ἐπιστροφῆς σέ προχριστιανικές καὶ φαντασιακές ἐκδοχές τῆς θρησκευτικότητος, ὁ ποιμένας ὀφείλει νὰ προβάλλει τὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας ὡς κοινωνία ἐν Χριστῷ, ὡς ζωντανὴ σχέση τοῦ ἀνθρώπου μέ τὸν μόνον ἀληθινὸ Τριαδικό Θεό.

Ἡ Συνδιάσκεψη ἐγκρίνει ὁμοφώνως τὰ ὡς ἄνω Πορίσματα καὶ ἐξουσιοδοτεῖ τὸν Σεβασμιώτατο Πρόεδρο αὐτῆς νὰ τὰ ὑπογράψει καὶ νὰ τὰ ὑποβάλει στὴν Διαρκὴ Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Οἱ Ἐντεταλμένοι τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν

Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

Μητροπολίτης Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας

Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας

Μητροπολίτης Γέρων Καισαρείας Θεοφύλακτος

Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων

Ὁ ἐν Ἑλλάδι Ἐξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου Ἀρχιμ. Ἱερώνυμος

Πατριαρχείου Σερβίας

Πρεσβ. Dragan Karan

Πατριαρχείου Βουλγαρίας

Μητροπολίτης Βράτσας Γρηγόριος

Ἐκκλησία τῆς Κύπρου

Πρωτοπρ. Ἡλίας Κουτραφούρης

Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος

Πρωτοπρ. Κυριακός Τσουρὸς

Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας

κ. Γεώργιος Μπετλέικο, Δρ. Θ.

Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας

Πρωτοπρ. Ἰωάννης Μερκούρης

ΤΡΙΣΑΓΙΟ ΣΤΟΝ ΜΕΓΑΛΟ ΙΕΡΑΡΧΗ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Διερχόμενος από την Θεσσαλονίκη, μετά την ΛΕ' Πανορθόδοξη Διάσκεψη Αιρέσεων, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χίου κ. Μάρκος, μέ την κανονική άδεια και παρουσία του Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Φιλοθέου, επισκέφθηκε τον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Αγ. Γρηγορίου Παλαμά και τέλεσε Τρισάγιο στον τάφο του μεγάλου Ιεράρχου της Θράκης (1974-2004) και της Μακεδονίας (2004-2023) Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ΑΝΘΙΜΟΥ του από Αλεξανδρουπόλεως.

Ο Χίος Ιεράρχης βαθύτατα συγκινημένος και γονυκλινής προσευχήθηκε για τον εκκλησιαστικό άνδρα, πού ενέπνευσε την ζωή και την πορεία του από τα φοιτητικά χρόνια του. Επίσης ο Σεβ. Χίου εύχαρίστησε και συνεχάρη τον Παναγιώτατο κ. Φιλόθεο για τον μοναδικό και άξιέπαινο τρόπο, πού φρόντισε, τίμησε και έξακολουθεί να τιμά τον μεγάλο Προκάτοχό του.

**ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ κ. ΜΑΡΚΟΥ**

- Έκδοτης: Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ.
- Απευθύνεσθε: «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» - Ιερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρών και Οίνουσσων - Κων. Αμάντου 24, Τ.Κ. 82100 - ΧΙΟΣ.
- Ίστοσελίς: <http://www.imchiou.gr>
- Η «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές αυτοπροαίρετες δωρεές αναγνωστών, υπέρ του κατηχητικού και φιλανθρωπικού έργου.
- IBAN GR 98 0110 4900 0000 4900 0199 684

Θ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΩΝ

Κατόπιν εισηγήσεως τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀθλητισμοῦ, ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴ Συνεδρία τῆς 10ης Μαΐου 2023, ἀποφάσισε, στό πλαίσιο τῆς ποιμαντικῆς μέριμνας Αὐτῆς γιά τοὺς ἀνθρώπους τοῦ Ἀθλητισμοῦ, τὴν κατ' ἔτος τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας ὑπὲρ τῶν ἀθλητῶν, τῶν προπονητῶν καὶ τῶν ἀθλητικῶν παραγόντων ὅλων τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀθλημάτων.

Ἡ τρίτη Θεία Λειτουργία τελέσθηκε ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀθλητισμοῦ, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν κ. Μᾶρκο, στὸν Ἱερό Ναό Ἀγίου Σπυρίδωνος Παγκρατίου (πλησίον τοῦ ἱστορικοῦ Παναθηναϊκοῦ Σταδίου), τὴν Κυριακὴ 14 Δεκεμβρίου 2025, ὅπου εἶχαν προσκληθεῖ νὰ συμπροσευχηθοῦν ἀθλητές, προπονητές καὶ ἀθλητικοὶ παράγοντες ὅλων τῶν ἀθλητικῶν σωματείων τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Σεβασμιώτατος κατὰ τὸ Θεῖο κήρυγμα ἀνέλυσε τὴν παραβολὴ τοῦ Δείπνου, παρουσίασε τὴν ἄθληση σύμφωνα μὲ τὴν ὀρθόδοξη χριστιανικὴ προοπτικὴ, ὑπενθύμισε τὸν καρπὸ τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνα τῶν χριστιανῶν πού ἐπιζητοῦν τὸν στέφανον τῆς νίκης ἀθλούμενοι «νομίμως» (Β' Τιμ. 2,5), ἀνέφερε τοὺς προστάτες Ἀγίους τῶν Ἀθλητῶν καὶ ὑπογράμμισε στοὺς παρευρισκομένους ἀθλητές καὶ παράγοντες τὴν ἀξία τῆς εὐγενούς ἀθλήσεως. Τέλος, εὐχήθηκε σὲ ὅλους ὁ Θεὸς νὰ ἐνισχύει τοὺς ἀγῶνες τους καὶ καλὴ ἐπιτυχία στίς Ἐθνικὲς ομάδες. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας, τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Σπυρίδωνος δεξιώθηκε τοὺς ἀθλητές καὶ παράγοντες στὴν Ἑνοριακὴ Αἴθουσα.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

Με τὴ Χάρη καὶ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ πραγματοποιήθηκε καὶ ἐφέτος, τὴν Κυριακὴ 21 Δεκεμβρίου 2025, ἡ Χριστουγεννιάτικη ἐορτὴ τῶν παιδιῶν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν. Ἡ ἐορτὴ ἔλαβε χώρα στὴν κατάμεστη καὶ φιλόξενη αἴθουσα τοῦ Πολιτιστικοῦ Συλλόγου Καλλιμασιᾶς «Ἡ Πρόοδος», παρουσία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χίου κ. Μάρκου, ἐκπροσώπων τῶν ἀρχῶν καὶ πλήθους κόσμου.

Τὰ κατηχητόπουλα τῆς Χίου παρουσίασαν μὲ ιδιαίτερη ἐπιτυχία τὸ ἀκόλουθο πρόγραμμα:

«Τὰ Χριστούγεννα μέσα ἀπὸ τὴν ποίηση τοῦ Γ. Βερίτη»

ἐκ τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Μάρκου Βροντάδου
Ὑπεύθυνος: π. Ἀντώνιος Παλαιός

Κατηχητής: κ. Ἰσίδωρος Σαλλιάρης

«Τὰ Χριστούγεννα τοῦ μπάρμπα Πανῶφ»

διασκευασθέντα ὑπὸ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῶν Ἱερῶν Ναῶν
Ζωοδόχου Πηγῆς Λετσαίνης καὶ Κοιμήσεως Θεοτόκου Λατομιτίσης

Ὑπεύθυνοι: π. Ἰωάννης Τσιμούνης, π. Βασίλειος Φιλιππάκης

Κατηχητές: κ. Ἑλένη Τζάνα καὶ κ. Ἀντωνία Κωσταρῆ

Τραγούδια

ἐκ τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Σπυρίδωνος

Νερομύλων

Ὑπεύθυνος καὶ Κατηχητής: π. Γεώργιος Μαυριάνος

Κείμενα τῆς ἐορτῆς τῶν Χριστουγέννων εἰς νεοελληνικὴν ἀπόδοσιν

ἐκ τοῦ Κατηχητικοῦ τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ

Ὑπεύθυνος: π. Ἰωάννης Μουσᾶς

Κατηχητής: π. Γεώργιος Γιαννιώδης

Ποιήματα

ἐκ τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Λουκᾶ Βαρβασίου

Υπεύθυνος: π. Δημήτριος Γεόμελος

Κατηχήτρια: κ. Εὐτυχία Ζαννίκου – Γεομέλου

Τραγούδια

ἐκ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἀγίας Μαρίνης Βερβεράτου, Ἀγίας Παρασκευῆς Ζυφιά καὶ

Κοιμήσεως Θεοτόκου Χαλκειοῦ

Υπεύθυνοι: π. Κωνσταντῖνος Κρουσουλούδης, π. Βασίλειος Σιμούδης,

π. Γεώργιος Πύρρος

Κατηχητές: π. Γεώργιος Πύρρος καὶ πρεσβυτέρα Σταματία Κουφοπαντελῆ

«Κάλαντα τῆς Ἰκαρίας»

ἐκ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Τιμίου Προδρόμου Καταρράκτου, Ἀγίου Νικολάου Βαβύλων καὶ

Ἀγίου Εὐστρατίου Θυμιαῶν

Υπεύθυνοι: π. Παντελεήμων Μαυριάνος, π. Δημήτριος

Μαστρογιαννάκης, π. Κωνσταντῖνος Καραμπουρνιώτης

Κατηχητές: π. Δημήτριος Μαστρογιαννάκης, π. Κωνσταντῖνος

Καραμπουρνιώτης καὶ κ. Λεμονιά Μαστρογιαννάκη

«Χριστὸς γεννᾶται· δοξάσατε» – θεατρικὸ

ἐκ τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀναλήψεως

τοῦ Κυρίου Βουνοῦ

Υπεύθυνος: π. Ἀντώνιος Γιαννᾶς

Κατηχήτρια: κ. Παναγιώτα Ἀσημακοπούλου

«Ὁ Ἀἰ-Βασίλης καὶ ὁ διδάσκαλος»

ἐκ τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ὑψώσεως Τιμίου Σταυροῦ Καρδαμύλων

Υπεύθυνος: π. Παντελεήμων Βῶλος

Κατηχητές: κ. Γεράσιμος – Ἐλευθέριος Τάτσης καὶ κ. Μιχαὴλ Μελιτζάνης

«Ὁ Μικρὸς Τυμπανιστής»

ἐκ τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Τριάδος Ἐλάτης

Υπεύθυνος καὶ Κατηχητής: π. Θεόφιλος Τσιγκαλάγης

Παινέματα

ἐκ τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου Κοιμήσεως Θεοτόκου Εὐρετῆς

Υπεύθυνος: π. Ἀλέξανδρος Μπογῆς

Κατηχητής: κ. Ἰωάννης Βαγιάνος

«Τὰ Κάλαντα τοῦ '40»

ἐκ τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίου Γεωργίου Νενήτων

Ὑπεύθυνος: π. Κωνσταντῖνος Μελεξές

Κατηχητές: κ. Ἀργύριος Στακιάς καὶ κ. Ματίνα Σολωμάκου

Ὕμνοι τῶν Χριστουγέννων

ἐκ τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίου Κηρύκου Βροντάδου

Ὑπεύθυνος καὶ Κατηχητής: π. Κήρυκος Φαράκλας

«Κάλαντα Μακεδονίας Πρωτοχρονιάς καὶ

Κάλαντα Καλύμνου τῶν Φώτων»

ἐκ τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου Γ.Ε.Χ.Α. Χίου

καὶ τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίου Ἰακώβου πόλεως Χίου

Ὑπεύθυνος: π. Ἐμμανουὴλ Τζιώτης

Κατηχήτρια: κ. Μαρία Κυρτσούδη

Στὸ τέλος τῆς ἐορτῆς ὁ Σεβασμιώτατος, ἀφοῦ εὐχαρίστησε καὶ συνεχάρη τοὺς κατηχητές καὶ τοὺς γονεῖς, ἐξέφρασε τὴ θερμὴ χαρὰ καὶ τὸ στοργικὸ του συναίσθημα βλέποντας τὰ παιδιά νὰ συμμετέχουν σὲ αὐτὲς τὶς εὐλογημένες ἐκδηλώσεις καὶ νὰ διδάσκονται μέσα ἀπ' αὐτές.

Ἀπευθύνοντας πατρικά συγχαρητήρια πρὸς ὅλα τὰ παιδιά, τόνισε ὅτι αὐτὰ εἶναι λευκὲς κόλλες χαρτί· ὅτι γράφουμε στὶς ψυχὲς τους θὰ διαμορφώσει τὸν χαρακτήρα τους. Τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ γραπτά ἐμπνέουν τὸ μέλλον τους, ἐνῶ τὰ σκοτεινὰ ἀποτυπώνονται ἐπικίνδυνα. Σημαντικὸν εἶναι αὐτὸ ποὺ γράφουμε νὰ καθρεφτίζεται καὶ στὶς πράξεις ἐκείνων ποὺ καθοδηγοῦν τὰ παιδιά.

Στὴ συνέχεια ὁ Σεβασμιώτατος προσέφερε σὲ ὅλα τὰ παιδιά ἀπὸ ἓνα νεανικὸ καὶ ψυχοσωτήριο προσευχητάριο.

ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΟΥ ΣΑΡΑΝΤΑ

Προφορική μαρτυρία από κυρία Μαρία Βούκουνα – Γεώργαλου

Άγιος Βασίλης έρχεται καί είναι χιονισμένος.
Πάνω από άλβανικά βουνά είναι κατεβασμένος.
Κι είδε τά φανταράκια μας κι είν' όλα σέ ύγεία.
Νερά καί χιόνια δέν ψηφοῦν, γιά τήν έλευθερία.

Κάνε τους Παναγία μου στήθος από μολύβι.
Νά μποῦνε μέσ τά Τίραννα, νά σκάσει ό Μουσολίνι.
Τέλος, θέλω νά εὐχηθῶ καί στά νοσοκομεία.
Στόν βασιλιᾶ, στόν Μεταξᾶ, στή σύμμαχο Ἀγγλία.

Τά κάλαντα τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ροῦπελ τοῦ 1940

Αρχιμηνιά κι' αρχιχροινιά
φαντάρος τήν πρωτοχροινιά
καθότανε στ' ἀμπρί¹ μας
καί στήν πρώτη τή γραμμή μας.

Καί τά μεσάνυχτα κοντά
ἄσπρα είν' τά χιόνια στά βουνά
νά κι ἔρχεται ἕνας γέρος
ὑπερήφανος κι ὠραῖος.

Γιά Βούλγαρο τόν πέρασα
χειροβομβίδα ἔπιασα
γιά νά τοῦ τήν ρίξω
καί νεκρό νά τόν ἀφήσω.

Βρέ, φανταράκι μου καλό
Βούλγαρος δέν εἰμ' ἐγώ
μόν' εἶμαι Ἅγιος Βασίλης
καί τοῦ χρόνου ἕνας πολίτης.

¹Τά ιδιότυπα κάλαντα πού ἔλεγαν οἱ στρατιῶτες τοῦ Ροῦπελ στίς γιορτές τοῦ 1940 πρὸς 1941 ἀνέφερε ὁ στρατιώτης Γιακουμῆς Γεώργιος, ἀπό τό χωριό Νένητα Χίου. Μαζί του καί ἄλλοι τέσσερις συγχωριανοί οἱ: Χατζηδάκης Ἰσίδωρος, Μποναφάτσος Ἰσίδωρος, Ἀρβανιτάκης Ἀντώνιος καί Γιαννοῦδης Παναγιώτης.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΙΛΗΤΑΡΙΟΝ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ «ΑΓ. ΑΓΑΠΗΤΟΣ»

Ὡς τυγχάνει γνωστόν ἡ Ἱερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν ἔχει ἐντάξει εἰς τήν πνευματικήν διακονίαν Αὐτῆς τό πρόγραμμα «Φιλολογικόν Εἰλητάριον» μέ χῶρον διεξαγωγῆς τήν Βιβλιοθήκην ΑΓΙΟΣ ΑΓΑΠΗΤΟΣ.

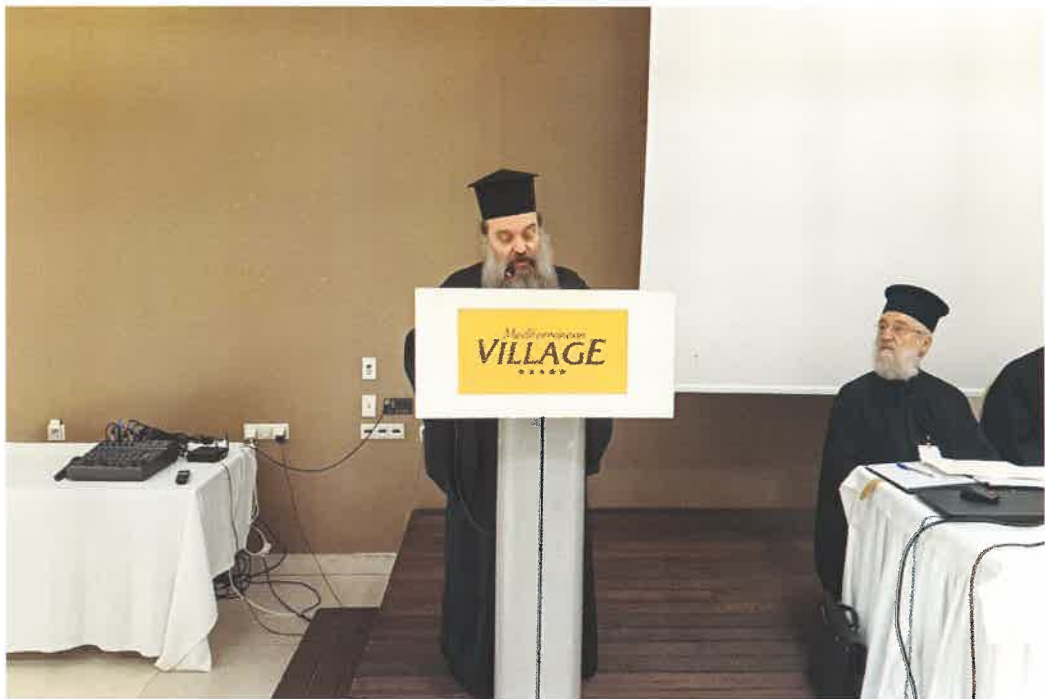
Εἰς τό πλαίσιον αὐτῆς τῆς διακονίας τήν Δευτέραν 29^{ην} Δεκεμβρίου 2025 καί ὥραν 18:00 ἡ Ἑλλογιμωτάτη κ. Ἀντωνία Σαρρῇ, Ἐπίκουρος Καθηγήτρια τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ καί Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐπραγματοποίησεν εἰσήγησιν μέ θέμα: «Τό σύστημα τονισμοῦ: πῶς ξεκίνησαν οἱ τόνοι καί τά πνεύματα καί πῶς ἐξελίχθηκε ἡ χρήση τους στό πέρασμα τῶν αἰώνων», κατά τήν ὁποίαν ἀνεφέρθη εἰς τήν ἱστορίαν τῶν σημείων στίξεως καί τονισμοῦ μέσα ἀπό τήν πορείαν τοῦ χρόνου μέ παραδείγματα ἀπό παπύρους τῆς ἀρχαϊκῆς περιόδου ἀλλά καί χειρόγραφα τῶν βυζαντινῶν χρόνων, μέ

σημαντικήν συμμετοχήν ἀκροατῶν, ἀλλά καί διαδικτυακήν σύνδεσιν μέ προπτυχιακούς καί μεταπτυχιακούς φοιτητάς τῆς ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ.

Μετά τήν εἰσήγησιν ἠκολούθησεν ἐκτενής ἐπιστημονική συζήτησις μεταξύ τῶν συμμετεχόντων εἴτε μέ φυσικήν εἴτε μέ διαδικτυακήν παρουσίαν.

Εἰς τήν ἐπιστημονικήν ἐκδήλωσιν μεταξύ πολλῶν ἄλλων συμμετείχαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου κ. Μᾶρκος, ὁ Ἀντιπεριφερειάρχης κ. Παντ. Μπουρνιάς, ὁ Ἀντιδήμαρχος κ. Γ. Χαλκιᾶς, ὁ Διευθυντής τῆς ΕΛ.ΑΣ. Χίου κ. Ἰ. Αραμπατζής, ὁ Δρ. Φιλολογίας καί Διευθυντής τοῦ Γενικοῦ Λυκείου Βροντάδου κ. Νικ. Χαβιάρας, ἡ Δρ. Ἱστορίας κ. Ἀθ. Λουτράρη, οἱ Καθηγηταί κ.κ. Μαρία Βασιλάκη, Ἰωάννης Χονδρέλλης, Γεωργία Γεωργιάδου, Μαριλιάννα Χριστοφορίδου, Νικόλαος Φλάμος, ὁ Ἱστορικός κ. Παναγιώτης - Ἀγαπητός Λάλας, ἡ Φιλόλογος κ. Δέσποινα Μπογῆ, ἡ Διευθύντρια τοῦ Καρραδεῖου Δημοτικοῦ Σχολείου κ. Ἑλένη Τζάνα, φοιτηταί Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν, Κληρικοί καί φιλομαθεῖς συμπατριῶται.

Ἡ Ἐκκλησία ἀκολουθοῦσα τό παράδειγμα αἰώνων διακονεῖ καί τήν θεραπείαν τῆς θύραθεν ἐπιστήμης.

Ὁ Σεβ. Χίου κ. Μάρκος εἰσηγητὴς εἰς τὴν
ΔΕ' Πανορθόδοξον Συνδιάσκεψιν Αἱρέσεων (05.11.25)

Ὁ Σεβ. Χίου κ. Μάρκος προεδρεύων εἰς τὴν
ΔΕ' Πανορθόδοξον Συνδιάσκεψιν Αἱρέσεων (05.11.25)

Ἡ Ἱερὰ Εἰκών Ἀγ. Νικολάου ἐντός τῆς ΑΕΝ Μηχανικῶν Χίου (05.12.25)